

Kulturskolan magasin

NR 5.2015

EN TIDNING FRÅN KULTURSKOLERÅDET

Ulf Kvensler:

← *Mitt liv
var verkligen
som en
tabula rasa*

STYRNING & FRIHET

**Monica Lindgren om
kulturskoleutredningen**

SÅ IN I NORDEN

**Nordiska ministerrådet
uppmärksammar kulturskolan**

DET ÄR I TROSA DET HÄNDER

**Kulturskolan Magasin
gör ett besök!**

»Förutsättningarna och utmaningar är olika, men människors behov i många delar så väldigt lika ändå.«

*Inger Carlonberg,
Kulturskolerådets ordförande*

I goda grannars sällskap

JAG TRODDE JAG HADE SKAPLIG KOLL på mina grannar. Men när jag sitter här och småpratar med Mats och lyssnar på Martins seminarium blir det klart att så var nog inte riktigt fallet. Jo, visst vet jag att Färöarna är ett nära litet land med många öar och att Grönland är en stor ö långt borta, att båda lyder under kungariket Danmark men ändå är självständiga. Men kontrasterna blir hisnande när det går upp för mig att Solna där jag bor och jobbar, bara har marginellt fler invånare än Färöarna respektive Grönland. Men när man tittar på andra parametrar blir skillnaderna enorma. Färöarna är ca sju gånger så stort består 34 kommuner utspridda på 18 öar! Grönland är till ytan lika stort som hela Sverige, Norge, Finland, Danmark, Frankrike och Tyskland tillsammans! Men då är 80 procent av landet is! I Solna bor det 340 personer per kvadratmeter. På Grönland 0,03 per kvadratmeter!

Det var mycket spännande att få lyssna till mina kollegors berättelser från sin vardag i dessa grannländer. Det görs många viktiga satsningar för att barn och ungdomar ska få möjlighet till kulturutövande i världens olika hörn. Förutsättningarna och utmaningar är olika, men människors behov i många delar så väldigt lika ändå.

Vi har varit på Nordisk konferens för musik- och kulturskolor i Ålborg träffat våra grannar och kollegor, gamla och nya vänner från de

nordiska musik- och kulturskolorna. Här deltog också politiska företrädare, representanter från kulturinstitutioner och kulturansvariga som gav en god dynamik åt samtalet. Det finns en bra samarbetsanda mellan de länderna där både goda exempel och svårare förändringsarbeten går att lyfta upp och diskutera. Du kan läsa mer om konferensen i det här numret.

I dagarna hade vi också besök av grannarna i länet söder om oss. Grannsamverkan är inte bara en bra metod mot stölder utan även en ypperlig metod för erfarenhetsutbyte och inspiration.

Goda grannar som sträcker ut händer i förenade krafter för att möta främlingen som ofrivilligt tvingats lämna hus och hem, behövs som aldrig förr. Vi tror ibland att vi vet och förstår. Men inför skeendena i vår omvärld behöver mänskligheten varandra mer än någonsin.

I DETTA NUMMER

- 7. Mentorskapsprojekt i full fart framåt
- 9. Musikskolan i Trosa
- 13. Möt mannen bakom Molanders och Solsidan
- 21. Monica Lindgren och kulturutredningen

ANSVARIG UTGIVARE: Inger Carlonberg, Kulturskolerådet
 REDAKTÖR: Torgny Sandgren, 070-671 79 46, torgny.sandgren@kulturskoleradet.se
 GRAFISK FORM: John Losciale, 070-556 76 30, john@losciale.com
 ANNONSER: Jenny Ramnér, 0761-6182 56, annonser@kulturskoleradet.se
 OMSLAGSBILD: Joakim Kröger
 TRYCK: Åtta.45 Tryckeri AB
 NÄSTA NUMMER: V 49 • MANUSSTOPP: 10 november
 PRENUMERATIONER: prenumerationer@kulturskoleradet.se

KULTURSKOLERÅDET **K**

Kulturskolan
magasin

Bagatell musikprodukter

Livstids Garanti på teleskopnotställ och vagnar

Nyheter från Bagatell

Med våra nya "Teleskop Harmony" från **Manhasset** kan man lagra 25 notställ i rad på bara två meter. Perfekt för de trångbodda. I övrigt samma geniala konstruktion som våra övriga Teleskopnotställ dvs. Inga skruvar, bara att trycka och dra. Vagnar finns som tillbehör. **10 års garanti.**

Teleskop Harmony

lilla Gaspallen

En ny Pianopall från Bagatell. Något mindre och smidigare än storebror, men absolut lika stabil och solid.

pris: 1800 kr exkl. moms
sittdyna: 50 x 33 cm
Höjd: 42-60 cm

Kontakta oss på:

info@bagatell.se
Tel.: 013-527 50
www.bagatell.se

Manhasset

Bagatell 1

en vagn kommer lastad...

- Med världens mest sålda notställ
- Liten vagn + 12 notställ – 7500 kr (exkl. moms)
- Stor vagn + 18 notställ – 10 000 kr (exkl. moms)
- Marknadens mest praktiska och prisvärda vagn och notställ

Läs mer på **Bagatell 2**

Bagatell 2

köp 6 betala för 5

Teleskop T

Världsledande –

med bl.a. 85 %

av den ameri-

kanska marknaden och

75 % av den franska.

Inga skruvar – bara att

dra upp och ner.

Snygg design som

passar i alla miljöer.

Finns i olika modeller

från 595 kr

(exkl. moms)

Bagatell 3

KLAVERNOSTÄLL

450:-

"Nothajen" slukar alla dina notblad, böcker och pärmor. Köp 4 betala för 3.

Bagatell 4

**ORKESTER/
KÖRSTOL**

Prova Bagatells sittriktiga orkester/körstol. "Sitttra" finns med fasta ben eller med justerbara fram- och bakben. Staplas smidigt på våra vagnar.

Bagatell 5

Akustikskärmar

- Skydda elevernas hörsel i tid! Möblera om på några sekunder med vårt flexibla plexiglassystem.
- Akustikskärm för orkester, slagverk, brass, etc. 2595 kr (exkl. moms)
- Paketpris: 3 set för 6900 kr (exkl. moms)
- Akustikskärm på notställsfot 1080 kr (exkl. moms)

Bagatell 6

**PIANO-
GASPALLEN**
standard

Sluta skruva!
Pianopall med dubbla gasfjädrar höjer och sänker stolen som vilken kontorsstol som helst. Stabil stryktålig stålkonstruktion med stoppad sits.

Gaspallen ergo med justerbar lutning.

Garanti 10 år på

Flygel- och pianomedar

Passar till alla pianon och flyglar. Kullagrade dubbelhjul av hög kvalitet. Mycket enkelt att montera för den som är lite händig (bruksanvisning medföljer). Instrumenten kan sedan lätt flyttas av en enda person.

Medar flygel

Medar piano

pris: 2995 kr till en flygel (exkl. moms)
pris: 695 kr till ett piano (exkl. moms)

Bagatell 8

**Teleskop
Dirigent Regal**

Flagskeppet bland våra dirigentnotställ. Här finns allt som en dirigent kan önska sig. Som alla våra "Teleskop" finns inga skruvar - alla inställningar sker sekundsnabbt och kan ändras under pågående spel. En generös hylla med plats för div. tillbehör. De dubbla benen gör "Dir Regal" till det stadigaste av stadiga. En ny finess: Bakom skärmen finns ett extra fack för övriga partiturer och stämmor. Välj till vår "strålände" belysning.

pris: 2000 kr (exkl. moms)

Bagatell 9

**orkester/
körpodier**

Flexibelt lättvikts podie-system i aluminium för scenbyggeri med obegränsade möjligheter. Alla benlängder med snabbkoppling.

Snart börjar jakten på
Borås Kulturskolas nya
klarinettlärare.

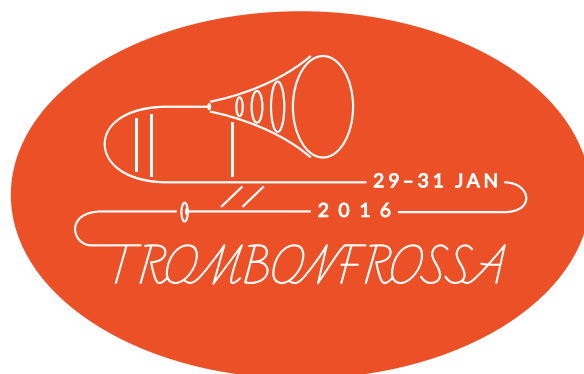
För mer information, håll utkik på
boras.se/kulturskolan

Sparta System AB
www.spartasystem.se

Ljudisolerade
övnings-
rum
som
man
monterar
själv.

Se mer
på vår
hemsida.

För dig mellan 10-100 år som spelar trombon!

Välkommen till tre fullspäckade dagar med konserter, workshops, ensemblespel och seminarier där alla, proffs som amatörer, kan frossa i sitt favoritinstrument. Med bl.a. Blåsarsymfonikerna, Karin Hammar, Håkan Björkman, Kungl. Hovkapellet's trombonsektion och jamsessions.

Datum: 29-31 jan 2016 – anmälan senast 7 jan

Plats: Musikaliska, Nybrokajen 11, Stockholm

Info och anmälan: musikaliska.com/trombonfrossa

Länsmusiken
I STOCKHOLM

**BLÅSAR
SYMFONIKERNA**

**STIPENDIERNÄ KAN SÖKAS
AV PERSONER FÖDDA 1980
ELLER SENARE, VERKSAMMA INOM
POPULÄRMUSIKENS OMRÅDE**

**OBS! STIPENDIERNÄ ÄR INTE
AVSEDDA FÖR GRUPPER**

ANSÖK SENAST

17 DEC 2015

**STIFTELSEN
ALBIN HAGSTRÖMS MINNESFOND
I KUNGL. MUSIKALISKA AKADEMIEN DELAR UT**

**STIPENDIER
ATT SÖKAS AV
DRAGSPELARE
& GITARRISTER**

**ANSÖKNINGSBLANKET SAMT
YTTERLIGARE INFORMATION**

www.musikaliskaakademien.se/hagstrom

08-407 18 02

adm@musikaliskaakademien.se

100 MILJONER TILL KULTURSKOLAN

Regeringens budget för 2016

STATSMINISTER Stefan Löfven presenterade nyligen regeringen budget för 2016. Budgeten rymmer fler nyheter inom kulturområdet, exempelvis;

Regeringen satsar 100 miljoner kronor årligen på att främja låga avgifter i den kommunala musik- och kulturskolan. Syftet är en ökad jämlik och tillgänglig kulturskola. Kulturrådet har fått uppdrag att ta fram ett förslag på hur pengarna skall fördelas.

Regeringen satsar 80 miljoner kronor på att införa fri entré vid vissa statliga museer.

Regeringen föreslår en satsning på 25 miljoner kronor årligen under 2016–2019 för att stärka mindre biografer på landsbygden.

Regeringen vill se ett natio-

FOTO: KRISTIAN POHL

nellt demokrati- och migrationsmuseum och Malmö kommun får pengar till en förstudie.

ERIK DOMELLÖF

Gitarren som rockade fett

GITARREN som rockade fett är en ny barnbok om musik! Målgruppen barn i åldrarna 6-9 år och en kapitelbok med större text och livfulla illustrationer. Boken handlar om ett gäng små figurer som bor på stämskruvarna till en gitarr. I centrum av handlingen står Elon, en tunnis som blir allas hjälte! Storyn slår fast att fastän vi alla är olika, så är alla lika viktiga. Alla behövs! Texterna är skrivna av Rickard Sundström och illustrationerna är gjorda av Daniel Fleur.

Lärare startar skivbolag

PERCUSSION TOWN RECORDS är namnet på ett nytt skivbolag. Ett lärarlag på estetiska programmet i Arvika har startat skivbolaget för att kunna ge ut sina elevers nyskrivna musik. Eleverna skriver låtar i sin ensemblekurs, spelar in dem i sin musikproduktionskurs och sedan släpps musiken digitalt. Musiken blir sedan tillgänglig på de vanligaste musiksajter som Spotify, iTunes, Amazon, Deezer och Google Play. Skivbolaget drivs som en ekonomisk förening. Den som vill veta mer kan kontakta: Anna Andersson Vass, 073 070 97 24 eller sök efter Percussion Town på Facebook!

Vilhelmina kulturskola läggs ned

DEN KOMMUNALA musikskolan i Vilhelmina kommer att läggas ned.

– Det är det svåra ekonomiska läget som gör att vi måste se var vi kan spara, säger Åke Nilsson är socialdemokratiskt kommunalråd i Vilhelmina.

Det är från och med nästa läsår som musikskolan i Vilhelmina läggs ned. Vilhelmina kommun räknar med en besparing på 1,3 miljoner genom att inte fortsätta med verksamheten.

Tre proffs som möter varsin småmentor: Cecilia Vallinder på Göteborgsoperan, Arvid Ingberg från Norrbottensmusiken, och Destiny Johannah Bergvall, koreograf från Gävle.

I DINA SKOR

MENTORSPROJEKTET I FULL FART FRAMÅT

En vuxen konstnär, ett nyfiket barn. I mötet uppstår det ny musik, en dans, konst eller teater.

Nu har projektet "I dina skor" rullat igång ordentligt.

– Se barnet och invänta "brinnet", rådde musikern Walter Brolund när mentorerna möttes i oktober.

text & foto Roland Cox

KOREOGRAFEN DESTINY JOHANNAH BERGVALL berättade om intensiva möten med eleven Linn. De har sett dansföreställningar tillsammans både hemma i Gävle och i Stockholm, de har hälsat på i varandras vardag. Nu vill Linn göra en koreografi för vuxna dansare.

– Det kommer att bli absolut fantastiskt, sa Destiny när vuxenmentorerna sammanstrålade i Stockholm i början av oktober.

Tanken med projektet är att utövande musiker och konstnärer ska få möta barn och vice versa. De ska skapa tillsammans, vara varandras mentorer.

Trombonisten Arvid Ingberg har tagit med sig sin småmentor Katja från Kalix till sin arbetsplats, Norrbottensmusiken i Luleå. Hon spelar bas och sjunger en del. Nu jobbar de tillsammans med att komponera något som tioåringen ska kunna sjunga ihop med Norrbotten Big Band.

Cecilia Vallinder, anställd som sångare på Göteborgsoperan, har inte träffat sin Filip ännu,

men snart ska de ses och börja med en rundvandring bakom kulisserna. Vad det blir sen är en öppen fråga.

Allmänna arvsfonden har gett stöd till Kulturskolerådets projekt i Göteborg, Kalix och Gävle. Grunden las i våras och nu är fyra vuxenmentorer med varsin småmentor igång på varje ort. Sen ska det bli en andra omgång med tolv nya barn.

Ett slutmål är att få fram en handbok för mentorskap så att metoden sätter sig och sprids. En förhoppning är att arbetssättet även ska växa in i institutioner-

»Alla barn måste få erbjudandet om att upptäcka kulturen, inte bara de som har råd, bor på rätt plats, har stöttande föräldrar eller kan prata och gå«

Malin Aghed

nas sätt att möta barn och ungdomar.

I Göteborg har man fem mentorspar igång och samtliga barn har funktionsvariationer. Urvalet av barn var ett av ämnena som ett tiotal inresta diskuterade vid oktoberträffen.

– Vi måste arbeta med utjämning av livschanser. Alla barn måste få erbjudandet om att upptäcka kulturen, inte bara de som har råd, bor på rätt plats, har stöttande föräldrar eller kan prata och gå, framhöll Malin Aghed, delprojekt- ➔

Jenny Ramnér, samordnande projektledare hos Kulturskolerådet.

ledare som till vardags jobbar som utvecklingsledare för El Sistema Sverige.

I Göteborg har man lyckats få till möten mellan högskolan, operan, symfonikerna, balettakademien och det fria kulturlivet.

– Det är helt magiskt att få sitta med i en så bred projektgrupp, att känna att vi är många som vill detsamma, sa Malin Aghed.

DE TRE ORTERNA har sina egna tidplaner och makten över projektet är delegerat till basnivån till stor del.

– Vi vill testa det. Ju fler som jobbar med projektet desto större chans att det lever kvar, sa Torgny Sandgren från Kulturskolerådet när han kickade igång mötet.

Det blev intensiva diskussioner mellan projektledare och utövande musiker och skådespelare. Mycket handlade om maktbalansen mellan barn och vuxen.

Skådespelaren Julio Ramirez hade snappat upp att 13-åriga Rasmus höll på med cirkus. Han visade sina kasper- och marionettdockor och nu har de börjat diskutera om det skulle gå att bygga en dockförställning på cirkustema.

– Jag ringer inte. Han kommer i tid. Han måste vilja själv – och det funkade, sa Julio Ramirez.

Det ska vara utvecklande för bägge parter. Arvid Ingberg i Luleå har inte läst pedagogik och är mest van att jobba med äldre ungdomar. Nu

måste han vänta in, inte driva för hårt. Det är lärorikt och utvecklande, tycker han.

– Det ska vara hennes musikskapande som är utgångspunkten, sa Arvid Ingberg.

NÅGRA KOMMENTARER i samtalen:

– Det är viktigt att ha inställningen att ”jag är inte mer än du”, tyckte Julio Ramirez som underströk tidsfaktorn, att inte stressa, att inte kräva prestation.

– Bli personlig utan att bli privat. Om man bara frågar så tystnar barn, men om man själv berättar så triggas barnet att också berätta, sa Malin Aghed från Göteborg.

– Se barnet och invänta ”brinnet”. Jag har jobbat länge som lärare, och det har varit anledningen: Att plötsligt se det hända, sa Walter Brolund, trombonist och nu ledare för Norrbottensmusiken där Norrbotten Big Band ingår.

”I dina skor” startade i januari och ska köras i två omgångar under sammanlagt tre år. Lokalt dokumenterar man i dagböcker och video.

Kulturskolerådet berättar mer på sin hemsida, och hos Arvsfonden.se kan man söka på projektnamnet och hitta en hel del information och klipp. Vid Kulturskolerådets rikskonferens i Luleå i mars lär det berättas om resultaten hittills.

En Facebooksida är på gång också, berättade Jenny Ramnér som koordinerar det hela på Kulturskolerådet. ■

Dockspelaren Julio Ramirez samtalade med **Björn Emmoth**, kulturskolektör i Kalix och ledamot av Kulturskolerådets styrelse, och **Malin Aghed**, drivande i El Sistema i Göteborg.

»Bli personlig utan att bli privat. Om man bara frågar så tystnar barn, men om man själv berättar så triggas barnet att också berätta«

Malin Aghed

I VÄRLDENS ÄNDE FÅR ALLA SPELA

LANDET RUNT

Kulturskolor finns i nästan alla Sveriges kommuner. Men ingen är helt lik någon annan. Olika ämnen, olika ekonomiska grunder, lokala specialiteter. I »Landet runt« gör vi nedslag från norr till söder. Tipsa oss gärna om era särdrag och satsningar! Den här gången tar vi en närmare titt på en av landets minsta - musikskolan i Trosa.

text & foto Roland Cox

I TROSA FÅR ALLA barn spela ett helt år. Fem av de sju lärarna är med i blås- eller stråkspel i klassrummet i trean.

– Kommunala musikskolan ska vara till för alla, och i Trosa är den det, deklarerar chefen Johan Eklind som välkomnar en nationell strategi som utjämnar men tar hänsyn till den lokala eldsjäl.

Johan Eklind – trombonist, basist mm – kom till Trosa som lärare och chef 2011. Idag är han dessutom både kulturchef och bibliotekschef. Det är snudd så att han har ett finger med i avloppsfrågor också. I en kommun med 11 898 invånare så tas mycket upp i samma ledningsgrupp.

I kulturskolan förväntas både ledare och lärare ta brett ansvar. Alla i trean ➔

– Jag tycker om att dansa, skulle gärna dansa mer, säger Anton som går i trean och just har klarat av en spöklig dans till Michael Jacksons "Thriller".

– Här river man inget utan kör vidare. Vi har stort stöd från politiken, säger kulturskolechef Johan Eklind, för festival-dagen iklädd sin frågetröja som ska locka till samtal om skolan.

Fakta

Antal lärare: 7, varav 1 kvinna

Antal elever: 150 i klasspel åk 3, 250 frivilliga. I musikämnen lika könsfördelning, i dans och teater allra mest flickor.

Övrigt, anställda: Köper två streetdanslärare och en teaterlärare från studieförbundet NBV. Elevintag och administration sköts av rektor Johan Eklind.

Ämnen/instrument: Trumpet, valthorn, trombon, tvärflöjt, klarinett, saxofon, gitarr, elgitarr, elbas, slagverk, piano, fiol, cello, dans och teater. Inte sång ännu. Det finns en stadsmusikkår. Konst och sång på gång.

Antal invånare:

Terminsavgift: 550 kr, kurs 2 kostar 300 kr. Ensemble gratis på köpet.

Politisk majoritet: Alliansen.

Dans mitt i byn under Trosas årliga festival med kulturskolan.

→ får spela klassorkester två gånger i veckan. Fiolläraren har fått lära sig spela trumpet, trombon, klarinett, valthorn och tvärflöjt också för att täcka behovet!

Alla barn får testa fyra instrument under det där året, och det kan vara fiol, valthorn, flöjt, trumpet, trombon eller klarinett. Det ingår också att ge små konserter på äldreboenden fyra gånger per år.

– Sen får man välja i fyran. Mest elever har vi på mellanstadiet förstås, från start kanske 25 eller 30 procent, berättar Johan Eklind.

Som på de flesta håll droppar eleverna av under mellanstadiet, ner mot 15 procent.

KULTURSKOLAN GÖR NU en satsning för att vinna tillbaka elever på högstadiet. Det ska ske delvis i samarbete med ett lokalt företag som sysslar med adminis-

tration, distribution och marknadsföring av musik. Det nya ämnet "On stage" har testats under våren, med inslag som musikproduktion, låtskrivande och singer/songwriter.

– Den som slutade spela klarinett efter fyran får en ny chans att kanske spela bas eller sjunga, eller ta upp klarinetten igen, säger Johan Eklind.

När vi ses är det kulturskolefestival i Trosa med scener på det lilla torget och utanför Konsum. Från purunga blåsare som kör "Som soldater tågar vi" till "Small town girl" med rockbandet "Rockbandet". Elever från kulturskolorna i Nyköping, Katrineholm, Gnesta, Oxelösund och Strängnäs är också inbjudna att spela.

Intervjun med Johan Eklind sker i småsnuttar mellan hans energiska påannonseringar på scenerna.

Han jobbade tidigare på kulturskolan i Nykvarn nära Södertälje, undervisade i gitarr, elbas och bleckblås och ledde blåsorkestrar.

– Vi fick blåsorkestrarna att fungera fantastiskt bra. Jag vill gärna se att Trosa klarar sig lika bra, säger han.

HAN BESKRIVER relationen med politikerna som god. Det spikades en målsättning för kommunen i början av 90-talet, och den har man följt sedan dess, även med växlande politisk majoritet. För närvarande är det alliansstyret.

Det låter idylliskt, i samhället som marknadsfört sig som Världens ände.

– Det är Trosas starka sida, här river man inget utan kör vidare. Vi har stort stöd från politiken. Hittar de pengar

»Om du är bra på något särskilt så får du också elever som är bra på det. Du kan så småningom skapa en tradition.«

Johan Eklind

så skjuter de gärna till, säger Johan Eklind som just fått sin budgetram för 2016 utökad.

Att behålla och öka antalet elever är en viktig utmaning. Det största tappet sker efter nian. Trosa har ingen gymnasieskola. Förr åkte eleverna till Nyköping eller Södertälje, nu väljer en del att ta en timmes bussresa till Liljeholmen i Stockholm.

– De sticker härifrån och hinner inte spela här, beklagar Johan Eklind.

ANDRA BUBBLARE UTÖVER "On stage"? Jo, i höst ska man testa om det finns körintresse. Sång har saknats i mixen. I lågstadiet har man redan småbörjat med konstkurser.

Johan

Eklind pratar om vikten av att en kulturskola odlar sina eldsjälar.

– Om du är bra på något särskilt så får du också elever

som är bra på det. Du kan så småningom skapa en tradition, en blås-, stråk- eller någon annan tradition.

Johan Eklind har varit hos Sveriges kommuner och landsting, SKL, och diskuterat regeringens planer på en nationell strategi för kulturskolorna. Han är positiv till en riksläkare.

– Sju kommuner saknar skola. De barnen som finns där ska väl också få kulturskola.

Lagstiftning?

– Vi har en stor frihet att utforma varje kulturskola själva. Det är viktigt att det får vara olika, men något slags grundnivå skulle man gott kunna lagstifta om, säger Johan Eklind som skulle kunna tänka sig något i stil med bibliotekslagen. ■

När han var barn försökte han skriva deckare men lyckades enligt egen utsago aldrig riktigt få till slutet. Idag är han en av SVT's mer framgångsrika dramaserieförfattare. Möt Ulf Kvensler, mannen bakom TV-sucéer som Molanders och Solsidan.

text Per Nyström, foto Joakim Kröger

SEDAN I SOMRAS och ända fram till december kommer dramakomediserien Molanders att finnas tillgänglig på SVT Play. Serien, som visades på SVT första gången år 2013, älskades av många och fick nog en och annan lärare och elev med bakgrund inom kulturskolan att nicka igenkännande.

Serien utspelar sig nämligen till stor del just på en kulturskola och handlar om Molanders – en lagom dysfunktionell familj som flyttar till Alingsås efter det att Fanny (mamman i familjen) har gått in i väggen under sitt stressiga jobb som kardiolog på Södersjukhuset i Stockholm. Familjens pappa, dirigenten och konsertpianisten Olof Molander, härstammar själv från Alingsås och tar efter flytten halvt motvilligt på sig rollen som chef för sin forna hemstads kulturskola.

Att tonfallet varit så träffande i Molanders kanske beror på att seriens skapare själv har en bakgrund inom kulturskolan.

– Den kommunala musikskolan var en väldigt stor del av min ungdom. Jag minns det som en väldigt rolig tid, berättar Ulf Kvensler, som både har skrivit och delvis också regisserat Molanders.

Ulf Kvensler föddes i Ronneby 1968 och började redan i andra klass att spela klarinett i den kommunala musikskolan. Vid tio års ålder tog han musiken ett steg vidare genom att gå med i Ronnebydraget, en av stadens lokala skolorkester för blåsinstrument under 1970-talet. Och ja, det fanns faktiskt flera blåsorkestrar för skolor ungdomar i Ronneby vid denna tid.

– Det rådde hela tiden en bitter fejd mellan Ronnebydraget och Ronneby blåsorkester, ler Ulf och tillägger sedan – mer på allvar – att han tror att båda dessa orkestrar sporrades av den halvt allvarliga, halvt skämtsamma konkurrensen.

Under sina år som medlem i Ronnebydraget hann Ulf turnera med orkestern i hela Europa och fick på det viset något av en mersmak för att stå på scen. Han engagerade sig även i Ronneby musiksällskap, som stod utanför den kommunala musikskolan, och började vid 15 års ålder dessutom att spela saxofon i storband.

PARALLELLT MED MUSIKEN fanns det dock hela tiden något annat som den unge Ulf brann för. Redan som barn drömde han om att bli författare och vid sju-åttaårsåldern började han hitta på egna historier som han sedan skrev ner.

– Jag skrev en del utkast till egna deckare med snåriga intriger där trådarna aldrig gick riktigt ihop i slutet. De blev aldrig riktigt avslutade...

Talangen för att skriva i kombination med vanan att uppträda inför publik kom till nytta många år senare när Ulf började plugga ekonomi vid Uppsala universitet. Under denna tid valde han nämligen att engagera sig i skolans studentspex, något som gjorde att han fick möjlighet till att både skriva sketcher och själv agera. Ibland fick han också användning för sin musikaliska förmåga, då han faktiskt spelade saxofon i några av numren.

Efter studierna i Uppsala fick Ulf jobb som IT- och managementkonsult på konsultfirman Andersen Consulting. Samtidigt hade han tillsammans med några vänner startat humorgruppen Humorator som uppträdde på krogar och företagseven. När Humorator gjorde sin →

ULF

A black and white close-up portrait of a man with a shaved head and a light beard. He is looking slightly to the left with a gentle smile. The lighting is soft, highlighting the contours of his face.

Ulf Kvensler tror
att hans bakgrund
inom kultursko-
lan har hjälpt
honom både som
manusförfattare
och regissör.

MANNEN BAKOM MOLANDERS OCH SOLSIDAN

KVENSLE

första krogshow hösten 1995 valde Ulf att säga upp sig från sitt konsultjobb.

– I samma veva tog det slut med min dåvarande flickvän. Vi hade bott i hennes lägenhet så på bara några månader hade jag plötsligt varken någon tjej, något jobb eller någonstans att bo. Mitt liv var verkligen som en tabula rasa då.

Lyckligtvis kom Ulf snart på fötter igen. 1996 fick han jobb som manusförfattare till SVT's humorprogram "Detta har hänt", något som i förlängningen gav fler SVT-baserade manusskrivarjobb. Parallellt extraknäckte Ulf som skådis i reklamfilmer och kortfilmer innan han år 2009 debuterade som regissör för den första säsongen av Solsidan, som han också skrev manus till. Idag växlar Ulf mellan att regissera och skriva, även om han i första hand ser sig som manusförfattare.

– Anledningen till att jag också ville börja regissera är att man lämnar ifrån sig så många roliga kreativa beslut när man enbart

är författare, säger Ulf och nämner musikläggning som någonting han gärna vill ha kontroll över

HAN TROR ATT HANS bakgrund inom kulturskolan har varit till stor hjälp både vad gäller hans skrivande och regisserande. I just Molanders spelar musiken av naturliga skäl en stor roll, inte bara därför att serien utspelar sig på en kulturskola utan även på ett rent berättartekniskt plan.

Molanders gav mig en möjlighet att få använda musik som ett dramatiskt element att bygga upp historierna ifrån.

Att låta serien utspela sig på en kulturskola blev ett sätt för Ulf att återvända till en miljö han var väl förtrogen med.

– Det var en rolig miljö att använda. En musikförening är ju som ett mikrokosmos av en liten ort, säger Ulf och avslöjar att många av seriens karaktärer mer eller mindre har hämtats ur verkliga livet.

Med tanke på att Ulf's mamma var kassör för musikföreningen i Ronneby och att hans bror tidigare gick musikhögskolan i Göteborg och numera är violinist i Göteborgsoperan fanns det gott om stoff att hämta inspiration från.

– Ibland har jag slagit ihop flera personer till en karaktär, ibland har jag bytt kön på dem, allt för att de inte ska vara superenkla att känna igen. Men absolut, det finns tydliga förebilder till de flesta karaktärer.

Även om Molanders till viss del driver med miljön och karaktärerna i en typisk svensk kulturskola går det inte att ta miste på Ulf Kvenslers uppriktiga kärlek till kulturskolan.

– Jag tycker det är en otroligt bra verksamhet, inte minst eftersom killar och tjejer kan delta på lika villkor. Att spela i en ensemble ger övning i samspel, samtidigt som man också har möjlighet att förkovra sig enskilt.

När det gäller dagens kulturskola gissar Ulf att kanske inte lika många barn och ungdomar längre väljer att spela blåsinstrument eller att engagera sig i lokala blåsorkestrar som under hans egna ungdomsår.

– Samtidigt är det kanske fler som spelar i egna rockband i dag. Då är det ju faktiskt inte så mycket att klaga på...■

**Anledningen till att
jag ville börja
regissera är att
man lämnar ifrån
sig så många
roliga kreativa
beslut när man
enbart är författare.**

Ulf hämtar mycket av inspirationen till sina TV-serier från verkligheten.

NORDISK KONFERENS

KULTURSKOLA SÅ IN I NORDEN!

Under två dagar i september ordnades en nordisk konferens om kulturskolan.

– Det här var på många sätt en unik konferens. Det är den första konferensen om kulturskolan som ordnas inom ramen för det officiella nordiska samarbetet, berättar Nina Ulf Jørgensen som är Generalsekretär på Dansk Musikskolesammenslutning (Damusa).

text Torgny Sandgren

KONFERENSEN I ÅLBORG samlade 80 delegater från hela norden. På plats fanns politiker, tjänstemän från regeringskansli och myndigheter samt representanter från kulturskolor och dess organisationer. Konferensen var en aktivitet under det danska ordförandeskapet i Nordiska ministerrådet och arrangerades av Damusa och Danske Musik- og Kulturskoleledere (DMKL).

– Norden sticker ut med sina kulturskolor. Här finns bredd och kvalitet samt stark offentlig finansiering. Jag tror vi har mycket att lära av varandra och det finns många områden där vi också gemensamt kan göra in-

»Från Sveriges sida vill vi diskutera kompetensförsörjning. Det utbildas för få och vi saknar en lärarutbildning som är specifik för kulturskolan.«

Inger Carlonberg

satser för att utvecklas, menar Inger Carlonberg som representerade Sverige och Kulturskolerådet vid konferensen.

PÅ KONFERENSEN diskuterades villkor, gemensamma utmaningar och olika verksamhetsexempel.

– Fonden ger stöd till konstens och kulturs utveckling i Norden. I de samarbetsprojekt mellan kultur- och musikskolor som vi ser på Fonden är det mycket tydligt att utmaning-

arna på många sätt är gemensamma och att samverkan kan stärka utvecklingen, menar Maria Tsakiris som är seniorrådgivare på Nordiska Kulturfonden.

Den danske kulturministern Bertel Haarder (Venstre) deltog och talade om kulturskolan betydelse och roll. Han påtalade betydelsen för många unga men också behov av att satsa på talangutveckling. Haarder uttryckte oro för att Danmark och de nordiska länderna kommer efter exempelvis Asien i förmågan att leverera duktiga musikanter.

Den danska kulturministern är även en varm förespråkare för det nordiska samarbetet. Genom erfarenheter i Nordiska Rådet och Nordiska ministerrådet kunde Haarder konstatera att det nordiska samarbetet var framgångsrikt och han lyfte särskilt insatser inom kulturområdet.

ÄVEN OM VILLKOREN är olika i de nordiska länderna är det uppenbart att flera av utmaningarna är gemensamma. I olika seminarier och panelsamtal lyftes dessa utmaningar fram.

– Från Sveriges sida vill vi diskutera kompetensförsörjning. Det utbildas för få och vi saknar en lärarutbildning som är specifik för kulturskolan. Det här ett bra forum för att konkret lära från hur länderna i Norden hanterar kompetensförsörjningsfrågan, sa Inger Carlonberg, Kulturskolerådets ordförande.

Fler länder bidrog med att identifiera utmaningar, bland andra lyfte Norge fram problematiken med att få nationellt antagna planer att förankras lokalt och Finland uppmärksammade på utmaningen att skapa en attraktiv kulturskoleverksamhet i framtiden, i en situation av ökad konkurrens.

PÅ KONFERENSEN visades ett stort intresse för Kulturskolerådets projektet *Om vi fick bestämma*.

– Vi fick presentera →

projektet vid två seminarier. Världigt kul att så många ville veta vad vi gjort och att det fanns intresse att jobba vidare med frågan om ungas inflytande i kulturskolan, säger Jenny Ramnér, projektkoordinator på Kulturskolerådet.

PROFESSOR MONICA LINDGREN, som är regeringens särskilda utredare för kulturskolan, var en av konferensen huvudföreläsare. På konferensen deltog även Ulrika Lindblad och Claes Ericsson, sekreterare i utredningen.

– Vi ska i utredningen ta fram en nationell strategi för kulturskolan. I uppdraget ingår att ta del av erfarenheter från de nordiska länderna. Vi är därför väldigt glada för denna konferens i Ålborg och

vi använder den för att föra dialog med företrädare för de nordiska kulturskolorna, säger Monica Lindgren som ansvarar för utredningen.

VILKA EFFEKTER kulturursko-leverksamhet har för barns utveckling och prestationer diskuterades och belystes på konferensen. Stéphan Vincent-Lancrin presenterade forskningsresultat om effekter som OECD har tagit fram och Adrian Hille (Deutsches Institut für Wirtschaftsforschung) redogjorde för vad som påverkar deltagande ur ett socioekonomiskt perspektiv. Stéphan Vincent-Lancrin menade att det finns säkerställda vetenskapliga bevis på att kulturutövande har vissa positiva effekter men att de är svåra att

generalisera i olika länder och grupper. Adrian Hilles slutsats var att det är enklare att nå barn i fattiga familjer om man förlägger undervisningen i anslutning till skolan och med lägre avgifter.

Under 2016 har Finland ordförandeskapet i Nordiska ministerrådet. En ny konferens planeras redan.

– Det är glädjande att kulturskolan nu kommit upp på den nordiska dagordningen. Vi siktar på en ny konferens i Finland 2016. Danmark gjorde ett fint arbete som arrangör här i Ålborg och har satt ribban högt. Den utmaningen tar vi, säger Leif Nystén som är ordförande för den finska kulturskoleorganisationen *Suomen musiikkioppilaitosten liitto ry*. ■

Kulturskolorna i Norden

	Danmark	Finland	Norge	Sverige
Nationell sektors-tillhörighet?	JA – Kulturministeriet, samt Kulturstyrelsen	JA – Utbildningstyrelsen under utbildningsministeriet	JA – Utbildningsdepartementet	NEJ – Kommunalt självbestämmande
Regleras i lag?	JA – Musiklagen har ett kapitel om musikskolor som anger mål och riktlinjer och ett krav på lokala planer	JA – Lag om grundläggande konstundervisning som anger organisation, läroplaner, behörighet samt finansiering	JA – Grundskolelagen – Kulturskolan har en egen paragraf i grundskolelagen. Finns även en omfattande kulturskolegemensam plattform	NEJ – Varje kommun avgör om man ska ha musik- och kulturskola samt vad dess mål/uppdrag är
Nationellt krav att erbjuda musik- och/eller kulturskola	JA	NEJ	JA	NEJ
Nationell aktör med ansvar för uppföljning och utveckling?	JA – Kulturstyrelsen ansvarar för uppföljning och utveckling.	JA – Undervisningsministeriet, med tillhörande råd, ansvarar för extern utvärdering av verksamhet	Kommunalt ansvar, men Norsk kulturskoleråd har en stark roll	NEJ – Kommunalt självbestämmande
Antal skolor	98	100 med statligt stöd och till detta ytterligare 100 (kommunalt bidrag eller privata)	428	283
Antal elever i ämneskurser	110000	70000	121000	213000
Finansiering från Staten	17 miljoner euro	74 miljoner euro	0	0
Finansiering från Kommunen	67 miljoner euro	34 miljoner euro	145 miljoner euro	219 miljoner euro
Intäkter från avgifter	27 miljoner euro	24 miljoner euro	43 miljoner euro	40 miljoner euro

* Fullständiga uppgifter från Färöarna, Grönland och Åland saknas.

Möt Marie-Louise Rönmark (S), garvad kulturpolitiker från Umeå och ny ordförande i Sveriges kommuner och landstings kultur- och fritidsberedning.

Hon argumenterar för kommunernas frihet, kulturens bredd och kulturskolornas olikheter, och är tveksam till tvingande lagstiftning.

– Vi ska värna om mångfalden, säger hon.

text Roland Cox, foto Johan Gunseus

MÖT KOMMUNERNAS NYA KULTURBEREDNING

»JOBBA MED KULTURSKOLORNAS MÅNGFALD«

VILKA UPPDRAG HAR DU?

– Jag har varit kommunalråd i Umeå 20 år. Nu har jag växlat ner till fullmäktiges ordförande. Jag har varit ordförande i byggnadsnämnden, skolstyrelsen och kulturnämnden. Under tio år drev jag Umeå Europas kulturhuvudstadsår 2014. Jag har också varit ordförande i Teaterföreningen i Umeå och sitter i styrelserna för Bildmuseet och Norrlandsoperan. Jag är

– Kulturen är som masken för jorden – den syresätter, säger Marie-Louise Rönnmark.

ordförande i SKL International som också jobbar med kulturfrågor och är vicepresident i ett nätverk av 110 städer runt Östersjön.

Hur var det med kulturen när du växte upp?

– På min mammas sida spelade flera instrument. Det var en stor släkt med mycket kultur. Jag gick och sjöng efter skolan. Jag har gitarr och piano men kan inte säga att jag spelar själv.

FLER RÖSTER I KULTURBEREDNINGEN

Hur ser ni på musik- och kulturskolornas framtid?

Kulturskolan Magasin skickade ut en enkät till övriga partier i kultur- och fritidsberedningen hos Sveriges kommuner och landsting, SKL.

Här är svaren vi fick in.

1. Är det bra att staten vill ge stöd till de kommunala musik- och kulturskolorna?

2. Ska staten kontinuerligt följa upp och samla kunskap om kulturskolan?

3. Vill du se nationella mål för

kulturskolan lika de som finns för biblioteken?

4. Hur ska kulturskolan bli mer jämlik och tillgänglig?

5. Bör staten inrätta särskilda utbildningar för pedagoger till kulturskolan?

Marie-Louise Rönnmark (S)

1. Ja, men staten ska inte detaljstyra
2. Ja, det är bra
3. Nja, jag vill vänta in utredningens resultat. Jag vill också värna om kommunernas självständighet.
4. Staten kan tillföra resurser och främja utvecklingsarbete. Det finns också mycket kommuner kan lära av varandra.
5. Ja

Amanda Lind (MP)

1. Ja. Det är mycket bra att staten vill stötta kulturskolornas viktiga arbete. Men det måste säkerställas att stödet är tillgängligt för alla kommuner och att det fördelas på ett rättvist och tydligt sätt, med respekt för kommunernas självbestämmande.
2. Det är viktigt med uppföljning och att kunskapen finns samlad och tillgänglig. Exakt vilken part som ska genomföra arbetet låter jag vara osagt.
3. Ja, jag är mycket positiv till att en nationell strategi med mål för kulturskolan tas fram. Omfattning och utformning måste tas fram i bred process i nära samarbete med berörda parter.

MARIE-LOUISE RÖNNMARK

Ålder: 61

Bor: Umeå

Familj: Gift, har barn och barnbarn

Kulturkonsumtion: Allätare, går på teater, konstutställningar, opera, kan även tänka mig att höra hårdrock. Klungan!

Senast lästa bok: "En man som heter Ove" av Fredrik Backman och "Då var allt levande och lustigt" av Kerstin Ekman. Jag har alltid flera på gång.

Inte ens när det är fest?

– Nej, det är min dröm att jag skulle kunna lira lite grann. Ha ha. Som min syster som sätter sig och spelar på gehör hur lätt som helst.

– Jag målar tavlor, men inte just nu. Har inte hunnit så mycket. Jag är amatör. Nyfiken.

Vad är kulturens viktigaste uppgift?

– Det öppnar människor och det öppnar samhället. Kulturen är som masken för jorden, den

»Det är inte vårt uppdrag att styra kommunerna, vi är en intresseorganisation. Jag har stark tilltro till den lokala demokratin.«

syresätter. Vi hade till exempel pjäsen "Elektras systrar" i Umeå, om tjejer i hederskultur. På så sätt kan man öppna upp frågorna och prata om dem.

– Om man inte möter varandra och är nyfiken så uppstår det läsningar. De mest kreativa människorna finns i samhällen med konst och kultur. Det är i sådana samhällen som toppforskare vill leva. Det underskattas ibland i debatten.

– Kultur och idrott förenar människor. Om det hänger en fiol på väggen så tar ingen ner den som inte kan spela på den. Men om det ligger en boll i ett hörn så går alla fram och kickar. Så skulle jag vilja att det var i konsten och musiken också.

Vad är syftet med SKL:s beredning för kultur- och fritidsfrågor?

– I Sverige har vi mycket när demokrati och kommunalt självstyre med egen beskattningsrätt. Det är inte vårt uppdrag att styra kommunerna, vi är en intresseorganisation. Jag har stark tilltro till den lokala demokratin.

– Vi kan lyfta frågor, analysera statistik, fånga upp vad som är på gång och sprida goda exempel i kommunerna. Vi är också remissinstans för kultur- och fritidsfrågor.

Ni har träffat Monica Lindgren som utre- →

4. Det finns många områden där insatser kan göras, till exempel utbud, avgifter, normer/förväntningar och samarbeten med civilsamhället. Det här är något som jag förväntar mig att den nationella utredningen tittar särskilt på, inte minst hur kopplingen till skolan kan utvecklas.

5. Ja. Det var djupt olyckligt att de utbildningar som fanns för kulturskolepedagoger lades ner under Jan Björklunds tid.

Anne-Marie Wallouch (V)

1. Ja det är bra!

2. Ja det är positivt med ökad kunskap och en samlad bild av kulturskolorna.

3. Jag det tror jag vore bra.

4. Avgifterna är ett hinder mellan många barn och kulturskolan. Vårt mål är en avgiftsfri verksamhet. Sen behöver kulturskolan utveckla metoder för att kunna vara inkluderande ur ett genus- och jämlikhetsperspektiv.

5. Ja det tror jag vore ett lyft för kulturskolans verksamhet.

Alda Danial (FP)

1. Ja.

2. Ja.

3. Nej. Alla kommuner är olika stora och har olika behov. Kommunerna måste kunna ha olika Kulturskolor. Kommunens självstyre måste bevakas.

4. Detta är stort! Behoven och stor-

leken skiljer för mycket. Tillgänglig, genom att det finns bredd och att priset inte blir för högt. Viktigt är också att informationen ut till barn, ungdomar och vårdnadshavare är bra.

5. Ja, kanske. Beror på vad det är för utbildning och till vilket ämne. Kanske viktigare att ställa upp kunskapskrav och yrkeserfarenhet hos pedagogerna

Catrin Hulmarker (M)

1. Ja – stöd men inte för mycket reglering. Viktigt att varje kommun har möjlighet att bygga sin kulturskola utefter lokala förutsättningar och behov.

2. Ja, jämförelser och delad kun- →

der en strategi för landets kulturskolor. Vad pratade ni om?

– Att det är otroligt viktigt att man inte sätter in kulturskolorna i en fyrkantig box. Vi är alla intresserade av att vi ska fortsätta att lyfta kulturskolan, men vi ska satsa på mångfald, inte enfald.

Att en del kommuner att inte ha någon musik- eller kulturskola, ser du det som ett acceptabelt uttryck för mångfald?

– Nej, tvärt om. Jag tycker att alla ska ha en kulturskola. Men jag tror inte på att den måste se likadan ut över hela Sverige.

Är det okej att lagstifta för att få en grundnivå över hela landet?

– Jag är inte så säker på att det är lagstiftning som behövs. Man ska utgå från eleven. Att man lyfter de här frågorna med en utredning är jättebra, då kan man gå in och titta där det har fungerat, hur man har fått in eleverna, varför det inte finns någon kulturskola på vissa ställen och om man kanske har något annat istället. Sedan kan man föra en diskussion om det.

Bibliotekslagen är en parallell. Det är en ramlag som säger att en kommun ska ha ett folkbibliotek. Är du emot den?

»Om man börjar en utredning med att säga att man ska lagstifta så börjar man i fel ände. Diskussionen med utredaren och andra har varit mer att hitta metoder för att lyfta kulturskolan.«

– Nej, ibland behöver man ha en viss puff för att man ska förstå att vi i samhället tycker att det här är jätteviktigt. Men jag tycker inte att man ska styra upp det så att man tappar mångfalden. **Så du ser det inte som något omöjligt att man skulle kunna hitta någon motsvarande modell för kulturskolorna?**

– Om man börjar en utredning med att säga att man ska lagstifta så börjar man i fel ände. Diskussionen med utredaren och andra har varit mer att hitta metoder för att lyfta kulturskolan.

– Kulturskolan har haft mycket tonvikt på musik. Men det finns ju andra former, som kulturarvet. Hur lyfter vi in det?

Ska regeringen och riksdag tillföra resurser för att det ska bli en jämnare nivå?

– Ja, ska man göra en tvingande lagstiftning så måste man tillföra resurser. Men de största resurserna finns ute i kommunerna idag. Och jag vill ha mångfald.

Vilka andra hjärtefrågor har du

i beredningen?

– Det finns väldigt många. Demokratifrågor, jämställdhet inom idrotten, att biblioteket fortsätter att vara tillgängligt och ett öppet vardagsrum för alla, att operan och teatern fungerar, att det behövs fler professionella musiker på vissa instrument. ■

skap är alltid bra för utvecklingsarbetet.

3. Ja – om de inte är för detaljstyrande utan att ovanstående möjligheter finns.

4. Finnas nära, erbjuda det som efterfrågas, nyttja den vanliga skolans arena, tänka nytt vad gäller undervisningsformerna, terminsavgifterna hållas på en låg nivå.

5. Ja, det kanske vore bra men det är också viktigt att kunna använda kunskap och perspektiv som finns lokalt och som kanske behövs i mindre omfattning än en del av tjänst – det vill säga inte för mycket toppstyrning från staten då det riskerar att vissa konst/kulturformer inte kommer att kunna erbjudas i mindre kommuner.

Ulrika Axelsson (C)

1. Ja, under förutsättning att det kommunala självstyret inte påverkas.

2. Det kan vara ett sätt, men mer effektivt är musikskolornas eget samarbetsorgan, Kulturskolerådet.

3. Nej, kulturskolornas roll måste vara fri utifrån förutsättningarna och önskemålen som finns i varje kommun.

4. Självklart är detta en viktig fråga för varje kommun att arbeta med och finna egna svar på utifrån rådande förutsättningar.

5. Vi ser gärna fler vägar för att få en lämplig utbildning som pedagog i kulturskolan, där en statlig utbildning kan vara en sådan väg.

Conny Brännberg (KD)

1. Ja till stöd, men kommunerna ska ha ansvaret för skolorna.

2. Ja, men det kan gärna göras inom SKL:s modell för Öppna Jämförelser. Bra att nationell statistik tas fram.

3. Vill först ta del av pågående utredning innan jag svarar. Kommunerna har ansvaret och målen måste i första hand formuleras lokalt.

4. Två aspekter är viktiga. Skolans lokaler bör finnas i barn och ungas närmiljö för att öka jämlikheten. Det andra är kostnaderna för avgifterna och eventuella instrument.

5. Pedagogisk utbildning ska finnas inom lärarutbildningarna. Positiv till kurser, men tveksam till särskilda program. Viktigt att betona vikten av kompetens för att utbilda inom kulturskolorna, men därmed inte nödvändigtvis lärarbehörighet.

NU RULLAR STRATEGIUTREDNINGEN GENOM SVERIGE

HON SÖKER BALANSEN MELLAN STYRNING OCH FRIHET

Regeringen vill ha en nationell strategi för landets kulturskolor. Men hur hittar man balansen mellan statlig styrning och kommunalt självstyre?

Det är en av frågorna som utredaren Monica Lindgren nu dryftar med kulturskolor runt landet. Kulturskolan Magasin var med i Stockholm.

Möt pianoeleven som blev musiklärare och professor.

text & foto Roland Cox

– Att vara lärare är det roligaste som finns, att få tända den där gnistan, säger Monica Lindgren som i somras fick starta utredningen som ska peka ut riktningar för landets musik- och kulturskolor.

Sen lägger hon till att forskning förstås också är roligt. Efter musikhögskolan och kombinationstjänster i grund- och musikskola i Luleå och Hammarö lät hon sig värvas till det värmländska universitetet och lärarutbildningen där.

Idag undervisar professor Lindgren i musikpedagogik vid Högskolan för scen och musik, Göteborgs universitet. Den mest aktuella forskningen handlar om El Sistema.

Hennes avhandling undersökte hur estetlärare i en grundskola tar plats och förklarar sin närvaro och sitt ämne.

– Skolan har inte så lätt att legitimera estetisk verksamhet. Det finns andra ämnen som ses som viktigare, säger Monica Lindgren.

Musiklärarna försökte ofta lyfta fram nyttoaspekter, att det var viktigt för mattekunskaper till exempel, visade det sig.

– Jag tycker att vi måste bli bättre på att legitimera det estetiska för dess egen skull.

REGERINGENS UPPDRAG ser Monica Lindgren som ett bevis på att regeringen just vill ge kulturen egen legitimitet. Frågan är hur det ska gå till.

Men det går inte att →

klämma utredaren på så mycket svar ännu. Nu samlar hon och de tre i sekretariatet in fakta under hösten. Kulturskolan är inte alls lika beforskad som de mer obligatoriska skolformerna, och Monica Lindgren skulle gärna bita sig fast i ämnet betydligt längre än utredningstiden, som varar till september 2016.

Direktiven till utredningen är att kartlägga området och att identifiera hinder för barn att delta.

– Vi ska bland annat ta reda på vilken reell betydelse avgifterna har.

UTREDNINGEN SKA ÄVEN föreslå hur försörjningen av lärare ska tryggas. Via en enkät till kulturskolorna undersöker man nu bland annat vilken väg lärarna har tagit in i yrket och om det behövs något nytt.

– Den lärarutbildning vi har idag är riktad till barn och unga, inte specifikt kulturskolan. Alla kulturella uttryck finns heller inte representerade i dagens lärarutbildning.

Den känsliga avvägningen mellan statlig styrning och kommunalt självstyre ska också hanteras av utredning-

ens förslag.

– Hur man ska balansera det och vad kulturskolorna själva vill. Det är vi väldigt intresserade av att höra.

Kulturskola obligatorisk för alla kommuner?

– Vi är öppna för allt.

UTREDNINGEN SKA SAMRÅDA med kulturskolorna, kommunerna, lärarutbildningarna och andra institutioner. Ett bekymmer som tas upp är försörjningen av musiker till de stora orkestrarna. Däremot finns inga order om att kommunicera med den större musikbranschen, något som togs upp av en deltagare vid samrådsträffen i Stockholm. Monica Lindgren lovade ta sig en funderare på det.

Under hösten har utredaren gästtat Göteborg, Umeå och Stockholm. I huvudstaden var det ett drygt hundratal som hade mött upp i slutet av september, de flesta kulturskolechefer och rektorer, ett tiotal lärare.

Deltagarna fick föreslå ämnen för gruppdiskussioner och tillbringade några timmar med koncentrerade samtal. Tiotalet grupper summerade sina

Samtalen började och utredaren Monica Lindgren lyssnade på gruppssamtalen i Stockholm.

Tre lade ut texten för utredaren Monica Lindgren: Jan Sjönnby från Gagnef, Janne Kullhammar och Gunnar Wenneborg, båda från skolor i Nacka.

inspel på blädderblocksblad, och så fick samtliga deltagare gå runt och sätta prickar på de påståenden och frågor som de vill att utredningen ska ta upp.

NÅGOT AV DET som samlade flest prickar:

En nationell strategi är viktig. Uttalat statligt uppdrag – det ska finnas en musik- eller kulturskola i varje kommun. Ska erbjudas alla elever.

”Kulturskola” behöver definieras.

Kulturskolan behöver ett tydligt men inte alltför detaljerat uppdrag.

Kulturskolan måste vara en naturlig del av grundskolans dagliga pedagogiska arbete. Låt de estetiska uttrycken vara verktyg till måluppfyllelse inom skolans grundämnen. Tydlig koppling till Lgr 11.

Mer samverkan med kulturinstitutionerna.

Statligt uppdrag för utbildning av lärare till kulturskolan.

Låga avgifter ett krav för att inte El Sistema och kulturskolan ska skilja sig åt?

Inventera metoder. ■

Fotnot: Kulturdepartementet planerar att man ska kunna följa utredningens arbete via hemsidan kulturskoleutredningen.se

KULTURSKOLA UTAN GRÄNSER

VÄLKOMMEN TILL KULTURSKOLERÅDETS RIKSKONFERENS 2016 I LULEÅ

I Luleå bjuds du på ny kunskap, erfarenhetsutbyten och samtal om kulturskolans roll idag och framtiden! Rikskonferensen är årets viktigast branschträff för dig som arbetar med musik- och kulturskolor eller andra former för ungas kulturutövande. Rikskonferenserna har på senare år samlat över 200 deltagare från hela landet.

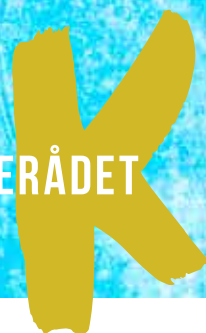
Temat för konferensen 2016 är samverkan. Hur kan kulturskolan samverka kommuner emellan? Hur är det med professionella utövare och civila samhället? Vilken typ av samverkan behövs det mera av?

På Rikskonferensen 2016 deltar bl.a. kulturminister Alice Bah Khunke, Monica Lindgren, Robert Wells, Marika Lagercrantz, Pia Kronqvist, Anna Serner och Stefan Forsberg.

RESERVERA 16–18 MARS FÖR KULTURSKOLERÅDETS RIKSKONFERENS!

För mer information: www.kulturskoleradet.se

KULTURSKOLERÅDET

Avs:
Kulturskolerådet
Hornsgatan 103
117 28 Stockholm

Posten
**Klimat~
ekonomisk**
Posttidning

4Sound är **Sveriges ledande musikkedja** med 19 butiker i hela landet, från Umeå i norr till Malmö i söder.

Personlig service för dig som jobbar med utbildning och institution.

Vi erbjuder

- **Personlig service**
- **Kostnadsfri behovsanalys och offerering**
- **Marknadsledande varumärken**
- **Europaanpassande priser**
- **Snabba och trygga leveranser**

Kontakta oss på **skola@4sound.se** eller tel. 0770 - 11 05 00 så hjälper vi dig vidare.

Maria och Patric på webshoppen
Kontakta oss så hjälper vi dig.

4SOUND

WWW.4SOUND.SE